

Uppsikt bolag regionstyrelsen 2024

Regionstyrelsen ska enligt kommunallagen 6 kap. 1§ ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i helägda eller delägda bolag. Denna uppsikt avser verksamhetsåret 2023.

Regionstyrelsen (RS) utövar ägarrollen för Region Västerbotten i bolagen Umeå Biotech Incubator AB, Science Park i Umeå AB och Inera AB. Det innebär att styrelsen för dessa bolag ska ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i bolagen, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda ägardirektiv, men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för Region Västerbotten

För övriga bolag utövas ägarrollen av regionala utvecklingsnämnden (RUN). Även om ägarrollen är fördelad på två förvaltning sker ett samlat arbete med regionens hel- och delägda bolag i det dagliga arbetet samt i en beredningsgrupp med ansvariga enhetschefer och strateger för ägarstyrning på RUN och RS samt från ekonomistaben som träffas ca var 5:e vecka. RS tog del av och godkände en sammanställning av hur RUN utövat ägarrollen under 2023 vid sammanträdet 2024-04-09 (RS 586-2024)

Detta PM avser de tre bolag där Regionstyrelsen agerar ägarnämnd och ska ge en översiktlig bild av nuläget i bolagen som grund för styrelsens uppsikt. Underlag för bedömningen har inhämtats av förvaltningen via årsredovisningar, granskningar från revision, samt i dialog med styrelseledamöter och representanter i bolagsrelaterade forum.

Inera AB

Verksamhet

Inera är kommunernas och regionernas digitaliseringsbolag med uppdrag att utveckla välfärden. Företaget tillhandahåller e-hälsotjänster så som 1177 den Nationella patientöversikten (NPÖ), kunskapsstödet Vårdhandboken, det landsomfattande nätverket Sjunet samt läkemedelsordinationssystemet Pascal.

Ineras erbjudande består av tre delar: Gemensam digital infrastruktur och arkitektur, tjänster för invånare samt tjänster till verksamhet

Inera ägs av SKR Företag samt Sveriges regioner och kommuner. Verksamheten bedrivs i aktiebolagsform och ingår i SKR-koncernen. Ägarrådet är det högsta beslutande organet. Inera leds av en styrelse som ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med ägarnas intention.

Region Västerbottens ägarandel: 0,2%

Representerade i INERAS styrelse av: Nicklas Sandström (M)

Representerade vid bolagsstämma av: Anna-Lena Danielsson (S)

Syfte och uppdrag

INERA ska skapa förutsättningar för samordning, förenkling och effektivisering av regionernas och kommunernas digitaliseringsarbete, så att de i sin tur kan ge sina invånare en trygg och jämlik välfärd. I första hand ska bolaget ta fram gemensamma tjänster och lösningar som efterfrågas av ägarna till stöd för digitalisering och verksamhetsutveckling inom områden där marknaden inte bedöms kunna tillgodose ägarnas behov och intressen. Inera ska så långt som möjligt nyttja marknaden och föreliggande konkurrensförhållanden.

Väsentliga händelser

Inera lyfter i sin årsredovisning ett antal väsentliga händelser under 2023.

Under 2023 lanserades 1177 direkt gör att regionerna kan erbjuda som en digital chatingång som komplement till fysisk besök och telefonrådgivning. Under året har även det nationella kunskapsstödet blivit en del av 1177, vilket innebär att plattformen får en del riktad till invånare och en del riktad till vårdpersonal.

Arbetet med nya SITHS har fortsatt under 2023, med lansering av ett SITHS eID och ett Mina sidor under januari 2024.

Behovet av informationsdelning inom regional och kommunal sektor ökar. Inera har under några år utrett hur framtida samverkansarkitektur för välfärdens aktörer bör utformas. Detta har under 2023 resulterat i två nya referensarkitekturer för interoperabilitet inom svensk välfärd samt för vård och omsorg, som samtliga regioner ställde sig bakom under våren.

Inera driver ett utvecklingsprogram med målen öka innovationstakten, stabilare applikationsdrift och ökad kostnadseffektivitet. En del i detta arbete är att minska antalet leverantörer och istället samla tjänster i så kallade klusteravtal, där två finns på plats idag. Dessa ska göra Ineras leverans mer industriell med gemensamma processer och arbetsätt i hela företaget. Detta är välkommet och ligger i linje med önskemål och utvecklingsbehov som Region Västerbotten har framfört i programråd och nätverksträffar.

Inera har under året fortsatt arbetet med att ställa om sin ekonomimodell för att förbättrad ekonomistyrning, vilket resulterat i bättre kontroll, mätbarhet och precision i budget och prognosarbete. Syftet är att säkerställa optimalt och kostnadseffektivt resursutnyttjande för att nå uppsatta mål. Inera levererar under räkenskapsåret ett bättre resultat än förväntat

Inom Region Västerbotten har ett arbete påbörjats under 2024 för att utveckla vår interna samordning kring Inera. Även om RV inte är en stor ägare i bolaget så är deras tjänster av stor verksamhetsmässig och ekonomisk betydelse. Kopplat till Inera finns en mängd grupperingar på strategisk och taktisk nivå så som beredningsgrupper, programråd och kontakter med nätverk. Dessa forum är betydelsefulla för den löpande styrningen och arbetet med Inera och behöver samordnas med den formella ägarstyrning som sker vid ägarråd och årsstämma, samt även mellan de olika funktioner och verksamheter inom Region Västerbotten.

Revisionens bedömning

Lekmannarevisor bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Sammanfattande analys och bedömning

Det är förvaltningens bedömning att arbetet i INERA fortskrider i enlighet med mål och syfte.

Umeå biotech incubator AB

Verksamhet

Umeå Biotech Incubator (UBI) är ett samverkansorgan för Umeå universitet, Region Västerbotten och Umeå kommun för att skapa tillväxt inom Life science. Verksamheten kan delas in i fyra områden; affärsstöd, laborativ infrastruktur, community, nationell nod.

Region Västerbottens ägarandel: 16 %

Representerade i styrelse av: Göran Larsson.

Representerade vid bolagsstämma av: Peter Olofsson (S)

Syfte och uppdrag

UBIs uppdrag från ägarna är att bidra till att forskning kommer människor till nytta genom kommersialisering, att företagen som startas skapar arbetstillfällen för att ta tillvara den kompetens och resurser som finns i regionen. Målgrupperna för verksamheten är idébärare med affärsidéer inom Life science, anställda inom akademien och hälso-sjukvården och Life science industrin i Västerbotten

Väsentliga händelser

Bolaget har drivit projekt, stöttat affärsidéer och arbetat med mötesplatser inom Life Science. Som alla annan verksamhet har bolaget påverkats indirekt av externa faktorer så som kriget i Ukraina, hög inflation och höga energipriser. En utmaning är bristen på labbyta där en plan finns för att optimera befintliga lokaler till dess att en utbyggnad är möjlig. Under 2023 lämnade VD verksamheten och som en övergångslösning delar verksamhetskoordinator och CFO (Ekonom) antagit VD:s uppgifter.

Tillsammans med Umeå kommun och Business Sweden har ett presentationsmaterial för life science-företag som vill etablera sig i Umeå.

Tillsammans med UmU Holding och Umeå kommunföretag deltar Region Västerbotten i ett utvecklingsarbete för ökade synergier och utveckling av gemensamt ägda innovationsbolag (Där regionen är delägare i Umeå Biotech Incubator, Uminova innovation, Science park i Umeå AB). Detta har under 2023 inneburit att en personunion etablerats mellan de olika bolagsstyrelserna. Detta utvecklingsarbete fortsätter under 2024.

Inom Region Västerbotten har en intern struktur etablerats för att stärka arbetet med ägarstyrning av inkubatorer och innovationsbolagen. I det arbetet har det uppdragats att det finns ett behov att se över de uppdragsavtal som Region Västerbotten har med inkubatorerna, då de inte reviderats på flera år och är svåra att följa upp.

Revisionens bedömning

Lekmannarevisor bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt. Bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Sammanfattande analys och bedömning

Det är förvaltningens bedömning att arbetet i UBI fortskrider i enlighet med mål och syfte. För samtliga innovationsbolag bör Region Västerbotten se över uppdragsavtalen.

Science Park i Umeå AB

Verksamhet

Science Park i Umeå AB ska initiera, driva och delta i utvecklingsprocesser kopplade till universitetsstaden. Bolaget ska stödja utvecklingen av en attraktiv miljö för nya företag, forskare och studenter samt skapa samarbeten och skapa förutsättningar för universitetsstadens utveckling och till nytta för ägarnas olika verksamhetsområden. Bolaget ska profilera satsningsområden kopplade till forskning och universitetssjukhuset och attrahera etableringar och investeringar.

Region Västerbottens ägarandel: 40 %

Representerade i styrelse av: Göran Larsson

Representerade vid bolagsstämma av: Peter Olofsson (S)

Syfte och uppdrag

Science Park i Umeå AB ska:

- Initiera och delta i planerings- och utvecklingsprocesser inom området Universitetsstaden.
- Utveckla samarbeten till nytta för bolagets ägare och samarbetspartners genom att stärka förutsättningarna för Universitetsstadens utveckling i syfte att gynna utvecklingen av kvalitet och effektivitet i ägarnas olika verksamhetsområden.
- Profilera satsningsområden, där universitetets forskning och universitetssjukhusets verksamheter tillsammans med start ups, företag och aktörer i innovationssystemet gemensamt attraherar externa etableringar, investerare och utvecklingsarbeten till området.
- Stödja utvecklingen av en attraktiv miljö med mötesplatser för start ups, företag, forskare, studenter och anställda i syfte att stärka Universitetsstadens attraktionskraft.
- Arbeta med utveckling av science park.

Väsentliga händelser

Under året har nästa steg i samarbetet med ett fastighetsbolag tagits genom påbörjandet av en förstudie för en ny science park, som ägarna ska ta ställning till under 2024. SPUAB fortsätter med uppdraget som värddorganisation för satsningen Digital Impact North (DIN) med Umeå Universitet, Umeå kommun, Region Västerbotten, Sveriges lantbruksuniversitet samt RISE som grundare.

Tillsammans med UmU Holding och Umeå kommunföretag deltar Region Västerbotten i ett utvecklingsarbete för ökade synergier och utveckling av gemensamt ägda innovationsbolag (Där regionen är delägare i Umeå Biotech Incubator, Uminova innovation, Science park i Umeå AB).

Detta har under 2023 inneburit att en personunion etablerats mellan de olika bolagsstyrelserna. Detta utvecklingsarbete fortsätter under 2024.

Inom Region Västerbotten har en intern struktur etablerats för att stärka arbetet med ägarstyrning av inkubatorer och innovationsbolagen. I det arbetet har det uppdragats att det finns ett behov att se över de uppdragsavtal som Region Västerbotten har med inkubatorerna, då de inte reviderats på flera år och är svåra att följa upp.

Revisionens bedömning

Lekmannarevisor bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Lekmannarevisorn bedömer att bolaget bedrivits på ett ändamålsenligt sätt utifrån det syfte som angivits i bolagsordningen och i detta ägardirektiv, samt inom ramen för de kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten.

Under 2023 utfördes en fördjupad granskning till stöd för lekmannarevisors granskning.

Granskningen visade att styrelsen och VD endast delvis har säkerställt en tillräcklig styrning och uppföljning av verksamheten, då det inte antagits en verksamhetsplan för 2023 och det följaktligen saknas en strukturerad uppföljning av verksamheten. Det saknas också en internkontrollplan och riskanalys för verksamheten vilket innebär att det inte funnits en tillräcklig intern kontroll. Däremot lyfter granskningen att styrelsen haft kontroll över ekonomistyrningen.

Sammanfattande analys och bedömning

Det är förvaltningens bedömning att regionstyrelsen behöver följa upp utvecklingen av rutiner för planering och uppföljning av bolaget. Samma rekommendation gavs för granskningen avseende verksamhetsåret 2022, och regionstyrelsen följde upp detta vid bolagsdialog under hösten, där en plan för att möta bristerna redovisades. Utifrån den fördjupade granskningen verkar inte samtliga brister vara åtgärdade. En verksamhetsplan för 2024 har upprättats och antagits av bolagsstyrelsen, vilket är positivt. SPUAB är ett bolag med en liten omsättning och med ganska små ekonomiska risker, vilket minskar risken för allvarliga ekonomiska konsekvenser till följd av bristande riskanalys och internkontroll. För samtliga innovationsbolag bör Region Västerbotten se över uppdragsavtalen.